יום שני 26 אוקטובר 2026

<u>עקרונות לשימוש בכלי בינה מלאכותית באוניברסיטה</u>

מסמך זה נועד לתת קווים מנחים לשימוש ארגוני בכלי הבינה המלאכותית בכל תחומי העיסוק של האוניברסיטה – בהוראה, במחקר, בלימודים ובעבודת אדמיניסטרציה, ומיועד לסגל האקדמי, המנהלי והסטודנטים. המסמך מנוסח בלשון זכר אך מכוון לנשים וגברים כאחד.

השימוש הגובר בכלי בינה מלאכותית (AI) מציע אופקים חדשים לשיפור, הגברת היעילות, והיצירתיות בתחום ההוראה, הלמידה, המחקר ובמנהל. האוניברסיטה מעודדת שימוש מועיל ואחראי בכלי הבינה המלאכותית על מנת להביא לקידום כלל התחומים הללו.

לצד יתרונות השימוש בכלי הבינה המלאכותית ישנם אתגרים מורכבים בשימוש בהם בתחומים: הגנת הפרטיות, אבטחת המידע, הקניין הרוחני, פגיעה בסודיות, תוצאות שגויות או מטעות, הטיות וכו'.

כלי בינה מלאכותית ארגוניים מעניקים יתרון מובהק בשמירת המידע, כאשר כלל המידע של הארגון מעובד ו/או נשמר במסגרת סביבה ארגונית ייעודית ובהתאם להסדרים החוזיים והטכניים של האוניברסיטה. בכלל זה, המידע אינו משמש לאימון מודלים חיצוניים. בנוסף, לאוניברסיטה יכולת שליטה גבוהה בניהול ושמירת המידע בהתאם לכללי הרישיון.

מובהר כי כלי בינה מלאכותית ארגוניים מנוטרים לצורך אבטחת המידע ומנוהלים ע"י האוניברסיטה, לפיכך כל שימוש לצרכים אישיים עלול להיות חשוף לגורמים המנהלים את הכלים הללו. **בעת שימוש בכלי בינה מלאכותית ארגוניים המשתמש מביע את הסכמתו לניטור זה על כל המשתמע מכך**.

על כל המשתמשים לעשות שימוש בכלי הבינה המלאכותית בהתאם להנחיות האוניברסיטה המפורסמות ומתעדכנות מעת לעת וכן בהתאם לעקרונות האמורים במסמך זה.

1. **עקרונות כלליים**

1.1. אין לפתוח חשבונות בינה מלאכותית פרטיים באמצעות הדוא"ל האוניברסיטאי אלא רק חשבונות ארגוניים מאושרים, למעט חריגים שאושרו בכתב ע"י הצוות לשימוש בכלי בינה מלאכותית.

1.2. כלי בינה מלאכותית הם כלים מסייעים והם אינם מחליפים שיקול דעת מקצועי. האחריות בדבר תוצרי כלי הבינה המלאכותית הינם של המשתמש. כל העושה שימוש בכלים אילו אחראי לתוצרים שהוא משתמש בהם וחלה עליו החובה לוודא אמיתותם ובכלל זה לבדוק עובדות, מקורות (ובכלל זה קריאת המקורות עליהם מתבסס הפלט במפורש), תקינות קוד ותוצאות לפני הגשה, פרסום, ביצוע פעולה או הרצת סוכן.

1.3. בהחלטות מהותיות או בלתי הפיכות או בעלות השפעה משמעותית השימוש והתוצרים של כלי בינה מלאכותית יהוו רק גורם מסייע לקבלת החלטות ולא גורם מחליט. והכל בהתאם להנחיות שיפורסמו בעניין זה

1.4. לסוכן המסוגל לבצע פעולות יש להעניק רק את מינימום ההרשאות הדרושות לצורך ביצוען. אין להכניס מידע שלא אושר לשימוש באותו הכלי. אין להזין לסוכן כזה מידע אישי ו\או מידע חסוי ו\או קניין רוחני, בכלל זה לחבר למערכות שכוללות מידע כאמור. הכל בהתאם להנחיות שיפורסמו בעניין זה.

1.5. יש להשתמש רק במידע מותר באותו הכלי, ויש להעביר רק את המידע המינימלי הנדרש.

1.6. אין להזין לכלי בינה מלאכותית שאינם מאושרים מידע מהסוגים המפורטים:

1.6.1. מידע שמוגן בזכויות יוצרים או זכויות אחרות של צדדים שלישיים
1.6.2. מידע שהוא סודי ו/או עסקי של האוניברסיטה או של כל גורם אחר.

1.6.3. מידע אישי, מידע בעל רגישות מיוחדת או מידע המאפשר זיהוי מלא של אדם (שמות מלאים, מספרי זהות וכדומה), אלא אם סוג המידע והשימוש בו אושרו במפורש עבור אותו כלי ומקרה שימוש.

1.7. לכלי בינה מלאכותית ארגוניים ומאושרים ניתן להזין את המידע כמפורט בנספח א׳ טבלת הכלים והמידע.

1.8. מידע הנשמר בסביבות בינה מלאכותית ארגוניות עשוי להיות נגיש לאוניברסיטה בהתאם להרשאות, לצורכי אבטחת מידע, תמיכה, בקרה, עמידה בדין וניהול השירות. שימוש נוסף במידע, לרבות לצורכי ניתוח, ייעשה בהתאם לדין, למדיניות האוניברסיטה ולמטרות שלשמן נאסף המידע.

1.9. במקרה של ספק לגבי שימוש בכלי, מידע או מתן הרשאה, יש לברר לפני השימוש מול הממונה הישיר (מנחה, מעביד, מרצה) או האחראי מטעם הפקולטה.

1.10 במידה ועולה חשד על חשיפה של מידע או פעולה לא צפויה או כל חשד אחר יש לדווח באופן מידיי בכתובת דוא״ל abuse@savion.huji.ac.il.

1.11 יש ליידע משתתפים על הקלטה, תמלול או סיכום פגישה באמצעות בינה מלאכותית, ולקבל הסכמה כנדרש. יש לקבוע הרשאות צפייה ותקופת שמירה ולהשתמש רק בכלים שאושרו מראש ע״י מנהל אבטחת המידע והממונה להגנה על הפרטיות.

2 עקרונות לסטודנטים

2.10 טרם קבלת רישיון ארגוני יחתמו הסטודנטים על הצהרה בדבר התחייבותם לעשות שימוש כראוי בכלי הבינה המלאכותית ברישיון הארגוני. מצ״ב כנספח ב׳.

2.11 השימוש בכלי בינה מלאכותית בלמידה ובהגשת מטלות יהיה על פי הנחיות שיפורסמו בהמשך (ובכלל זה המותר והאסור בשימוש בכלי AI).

3 עקרונות כלליים לתחומי הוראה, מחקר ואדמיניסטרציה

3.10 על כלל עובדי האוניברסיטה לעבוד רק בכלי בינה מלאכותית ברישיונות ארגוניים שאושרו. בכלל זה שימוש רק בתוספים המאושרים באותו הכלי ובהתאם למידע שאושר לשימוש באותו הכלי. למעט מקרים בהם אושר אחרת בכתב ע״י הצוות לשימוש בכלי בינה מלאכותית. לעניין סעיף זה יוגדר ״עובד״ גם אנשים אשר אינם ביחסי עובד מעסיק עם האוניברסיטה אך בעלי תפקידים בתחום ההוראה והמחקר.

3.11 במידה ומשתמש רוצה לייצא מידע מכלי בינה מלאכותית יש לפעול בהתאם להנחיות שיפורסמו בנושא זה ובהתאם לטבלה האמורה בנספח א.

4 עקרונות לתחום ההוראה

4.10 הנחיות בדבר שימוש בכלי בינה מלאכותית לבדיקת מטלות יפורסמו בהמשך (בכלל זה המנגנון שיפותח על מנת לבדוק את איכות הבדיקה בשלב מקדים, והצורך בשקיפות מלאה מול הסטודנטים) ויש לפעול על פיהם.

4.11 על צוות ההוראה לעשות ככל הניתן באימוץ של שיטות הערכה מגוונות (בכללן עבודה כיתתית ותרגול שיטתי בכיתות באמצעות קבוצות קטנות, ראו דוח ועדה בנושא).

4.12 כאשר שימוש בכלי בינה מלאכותית הוא חובה, על הסטודנטים לעשות שימוש ברישיון הארגוני שניתן להם, ככל שיש כזה עבור הכלי הנדרש.

עקרונות לשימוש בכלי בינה מלאכותית למחקר

4.13 עקרונות פרק זה חלים על כל מי שעוסק במחקר באוניברסיטה או מי מטעמה, ובכלל זה: חוקרים, סטודנטים ופוסט-דוקטורנטים. על כן, המילה "חוקר" בפרק זה מתייחסת ל כל הנמנים על הקבוצות הללו.

4.14 חוקרים נלווים מחויבים לעדכן את ראש הקבוצה אם וכיצד כל אחד מהם משתמש בכלי בינה מלאכותית לצורכי המחקר.

4.15 לפני העלאת נתונים על החוקרים לבדוק בטבלה בנספח א' שהכלי והסביבה מאושרים לסוג המידע הרלוונטי, ושאין מגבלה מכוח הסכמה, חוזה או התחייבות לסודיות. בנוסף, יש לוודא שתנאי השימוש של הכלי מאפשרים את סוג המידע ואת אופן השימוש המבוקש.

4.16 החוקר אחראי לתקפות התוצאות, המקורות, הניתוחים והקוד. יש לסמן נתונים סינתטיים ותוצרים שנוצרו בכלי בינה מלאכותית ככאלו, ואין להציגם כנתונים שנאספו בפועל.

4.17 יש לתעד שימוש מהותי בכלי בינה מלאכותית ולהצהיר עליו (על הכלי או התוצרים) בהתאם לדרישות המוסד, המממן וכתב העת. על החוקר לשמור פרטים הדרושים לבקרה ולשחזור, ככל האפשר ובכפוף להגנת המידע. אין להסתמך על כלי הבינה המלאכותית כמקום השמירה היחיד של חומרי מחקר או תוצרים שיש חובה לשמרם, ויש לשמור עותק מתאים במערכות המאושרות של האוניברסיטה.

4.18 במחקר המחייב את אישור ועדת האתיקה, שימוש בכלי בינה מלאכותית, פרטיו ייכללו בבקשה המוגשת לוועדה. יובהר כי שינוי בעיבוד מידע אישי או באינטראקציה עם משתתפים דורש הגשת תיקון לוועדת האתיקה לפני ביצועו.

5 עקרונות לשימוש בכלי בינה מלאכותית לאדמיניסטרציה

5.10 יובהר כי הרשאת גישה למערכת מידע אינה מהווה כשלעצמה הרשאה לשימוש במידע מחוץ לאותה מערכת ובפרט להעברת הנתונים לכלי בינה מלאכותית.

5.11 כאמור על העובדים להשתמש רק בכלים ארגוניים שאושרו לתהליך ולמידע המסוים כמפורט בנספח א'. וכן כאמור על העובדים להזין לכלים רק את המידע המינימלי הנדרש.

5.12 לפני שימוש בכלי חדש של בינה מלאכותית, יש לקבל אישור בכתב מצוות כלי בינה מלאכותית.

5.13 כל שימוש במידע אישי בכלי בינה מלאכותית מחייב בדיקה פרטנית ואישור בכתב מטעם ממונה הגנה על הפרטיות ומנהל אבטחת מידע.

5.14 כל שימוש בכלי בינה מלאכותית לקבלת החלטה מהותית לרבות קביעת מנגנון לבקרה אנושית, מחייב בחינה ואישור מראש של צוות כלי הבינה מלאכותית.

5.15 חיבור כלי בינה מלאכותית לדוא"ל, ליומן או למערכות ארגוניות יהא רק בהתאם לאישור בכתב ממנהל אבטחת מידע וממונה הגנה על הפרטיות או בהתאם להנחיות שיפורסמו.

5.16 בשימוש בכלי בינה מלאכותית בפגישות – יש להשתמש רק בכלים שאושרו מראש ע״י מנהל אבטחת מידע וממונה הגנה על הפרטיות. מארגן הפגישה יידע את המשתתפים על הקלטה, תמלול או סיכום פגישה באמצעות כלי בינה מלאכותית, וידאג לקבל הסכמה כשנדרשת. כמו כן יש לקבוע הרשאות צפייה ותקופת שמירה לתוצרי הפגישות.

5.17 לסוכן המסוגל לבצע פעולות יש לתת רק את ההרשאות הדרושות, וזאת לאחר בחינה ואישור הגורמים הרלוונטיים (מנהל אבטחת המידע, ממונה הגנת הפרטיות, מנהל מערכות מידע). הרצת קוד תיעשה בסביבה מבודדת אשר תאושר על ידי מנהל אבטחת המידע של האוניברסיטה ובהתאם למדיניות שתקבע. לפניות ניתן לפנות לדוא״ל aisite@savion.huji.ac.il

נספח א'

<u>עבודה בהתאם לסוג המידע</u>

סוג המידע	כלל מוצע	כלי בינה מלאכותית אפשרי <u>ברישיון ארגוני בלבד*</u>
מידע פומבי	כלי מאושר לשימוש, בכפוף לזכויות יוצרים ולתנאי הרישיון.	OPEN AI (chatgpt), Anthropic, (Claude) Google (Gemini) Microsoft Copilot
מידע פנימי שאינו <u>פומבי ובלבד שאינו מידע אישי או מידע חסוי או מידע עסקי או מידע מוגן</u>	רק בסביבה מוסדית שאושרה למידע פנימי ובהתאם לתנאי הרישיון ובכפוף לזכויות יוצרים	מומלץ לעבוד בכלים הבאים (השרתים נמצאים באירופה): Microsoft Copilot, Google (Gemini) (on European servers) פחות מומלץ לעבוד בכלים הבאים (השרתים נמצאים בארה"ב): OPEN AI (chatgpt), Anthropic, (Claude)
מידע אישי (לרבות מידע בעל רגישות מיוחדת) ו\או מידע המאפשר זיהוי מלא של אדם ו\או מידע מחקרי שהרקטור או מי מטעמו הגדירו כחסוי ו\או מידע עסקי של האוניברסיטה למעט מידע עסקי שקיבל אישור מהנהלת האוניברסיטה לשימוש בכלי בינה מלאכותית בעל רישיון ארגוני	נדרש אישור מפורש לסוג המידע ולמטרת העיבוד; בהתאם לאישור שניתן לכלי; יש לצמצם את מידע והמזהים למינימום הנדרש ולבחון מגבלות מכוח דין, הסכמה, חוזה או התחייבות אחרת.	הנחיות בנוגע לכלים אילו יפורסמו בהמשך. בשלב זה ניתן לפנות לפתרונות נקודתיים לממונה אבטחת המידע והממונה על הגנת הפרטיות.
מידע בעל רגישות מיוחדת כגון מידע רפואי, מידע פיננסי, חשבונות בנק, הערכת עובדים, אבחוני הפרעות למידה וכו	אין להזין לכלי כללי; נדרשת סביבה ייעודית והסדרה מוסדית מפורשת. סודות גישה מנוהלים במנגנון מאושר.	הנחיות בנוגע לכלים אילו יפורסמו בהמשך. בשלב זה ניתן לפנות לפתרונות נקודתיים לממונה אבטחת המידע והממונה על הגנת הפרטיות.
מפתחות הצפנה, TOKENS וסודות גישה אחרים, מפתחות API, סיסמאות וכו	אין להזין לכלי AI כלל. מידע כאמור ינוהל באמצעות הגורמים הרלוונטים באוניברסיטה, ויאושר על ידם בהתאם	לא רלוונטי

*יובהר כי כלי הבינה המלאכותית והנחיות השימוש בהם, לרבות סוג המידע משתנה מעת לעת, וזאת בהתאם לכללי השימוש של החברות ולבחינה שוטפת של מנהל אבטחת המידע והממונה על הפרטיות.

ייצוא של מידע:

סוג המידע	כלל מוצע
מידע פומבי	ניתן לייצא בכל דרך שיבחר המשתמש.
מידע פנימי שאינו פומבי ובלבד שאינו מידע אישי או מידע חסוי או מידע עסקי או מידע מוגן	ניתן לייצא רק בסביבה אוניברסיטאית בטוחה שאושרה למידע פנימי.
מידע אישי (לרבות מידע בעל רגישות מיוחדת) ו\או מידע המאפשר זיהוי מלא של אדם ו\או מידע מחקרי שהרקטור או מי מטעמו הגדירו כחסוי ו\או מידע עסקי של האוניברסיטה למעט מידע עסקי שקיבל אישור מהנהלת האוניברסיטה לשימוש בכלי בינה מלאכותית בעל רישיון ארגוני	ניתן לייצא רק לסביבה אשר קיבלה אישור מפורש של מנהל אבטחת מידע.
מידע בעל רגישות מיוחדת כגון מידע רפואי, מידע פיננסי, חשבונות בנק, הערכת עובדים, אבחוני הפרעות למידה וכו	ניתן לייצא רק לסביבה אשר קיבלה אישור מפורש של מנהל אבטחת מידע.
מפתחות הצפנה, TOKENS וסודות גישה אחרים, מפתחות API, סיסמאות וכו	אין להזין לכלי AI כלל. מידע כאמור ינוהל באמצעות הגורמים הרלוונטים באוניברסיטה, ויאושר על ידם בהתאם

נספח ב'

נוסח הצהרה לסטודנטים טרם קבלת רישיון ארגוני בכלי בינה מלאכותית

1. אני מתחייב/ת כי אעשה שימוש בכלי בינה מלאכותית הארגוני בהתאם להוראות כל דין, ובכלל זה לא אפר חוקי הגנת פרטיות ו/או זכויות יוצרים ו/או זכויות של צדדים שלישיים, וכן לא אעשה כל שימוש לרעה בכלי זה. בכלל זה, לא אזין לכלי מידע אישי או של אחרים, מידע רגיש, מידע מחקרי חסוי או מידע סודי של האוניברסיטה או של צדדים שלישיים, אלא אם הדבר הותר בהתאם להנחיות האוניברסיטה ולהוראות הדין.

2. ידוע לי שכלי הבינה המלאכותית הארגוני אינו מיועד להזנת מידע אישי ובכלל זה מידע אישי שלי. על כן, ככל ואעלה מידע אישי כאמור, הרי שלא תהיה לי כל טענה כנגד האוניברסיטה בדבר דליפה או שימוש במידע האישי שהועלה על ידי.

3. ידוע לי כי טרם השימוש בכלי, חלה עליי החובה לוודא מהו היקף השימוש המותר בו בהתאם לנהלי האוניברסיטה, הפקולטה והנחיות הקורס הספציפי, וכן בהתאם לתנאי השימוש החלים על הכלי במסגרת הרישוי הארגוני.

4. ידוע לי ואני מסכים כי האוניברסיטה תנטר את השימוש בכלי וכי האוניברסיטה עשויה לבצע ניטור ובקרה של השימוש בכלי, בהתאם לדין ולמדיניות הפרטיות של האוניברסיטה, באמצעים טכנולוגיים סבירים ומקובלים בתחום אבטחת המידע והסייבר, הגנה על משאבי המידע ופרטיות. ניטור כאמור ייעשה למטרות אבטחת מידע, מניעת שימוש לרעה, ניהול השירות והגנה על משאבי האוניברסיטה, באופן מידתי ובהתאם לנדרש. כל מידע שנשמר במסגרת פעילות זו נשמר בשרתי האוניברסיטה. ידוע לי כי במסגרת השימוש בכלי עשויים להישמר ולעבור עיבוד פרטי חשבוני, נתוני שימוש ותכנים שאזין לכלי, לרבות באמצעות ספקי השירות ובהתאם להסדרים החוזיים עמם ולמדיניות הפרטיות החלה.

5. ידוע לי ואני מסכים שהאוניברסיטה רשאית לבצע חסימה בהתאם למידת הסיכון על פי שיקול דעתה הבלעדי ובהתאם לנהליה ולשיקולים ענייניים, ללא כל תשלום פיצוי.

5. אני מתחייב/ת כי לא אעשה פעולות פיצוח וסייבר עוין מכל סוג כנגד משאבי-המידע של האוניברסיטה או מהם אל גורם חיצוני כלשהו, וכן לא אנסה לעקוף את מנגנוני האבטחה, ההרשאות או מגבלות השימוש שנקבעו בכלי.

6. ידוע לי שהאוניברסיטה אינה מתחייבת כי הכלי יהא ללא כל תשלום לאורך כל תקופת היותי סטודנט וכי היא זכאית להפסיק את השימוש בו לאלתר בכל עת ללא כל שיפוי. לפיכך, ידוע לי שהמידע הקיים בכלי הבינה המלאכותית יכול להימחק ולא להישמר.